



CZU 343.541

DOI 10.5281/zenodo.4835804

## ABORDĂRI TEORETICO-DOCTRINARE PRIVIND LEGISLAȚIA STATELOR CARE INCRIMINEAZĂ ÎN MOD DIRECT FAPTELE DE EXPLOATARE SEXUALĂ A PERSOANELOR

**Iurie LARII**

*doctor în drept, profesor universitar*

**Oleg POHILĂ**

*doctor în drept*

*Prevenirea și combaterea fenomenului exploatării sexuale a ființelor umane s-a transformat într-o problemă globală, urmând a fi soluționată prin conjugarea eforturilor și coordonarea acestei activități la nivelul întregii comunități mondiale, îndeosebi a organelor de drept ale statelor. Prin urmare, o activitate similară realizată în Republica Moldova este imposibilă fără a lua în considerare experiența internațională în acest domeniu. Este vorba, mai întâi de toate, despre studierea și cunoașterea legislației străine care reglementează răspunderea penală pentru exploatarea sexuală a persoanelor.*

*Cuvinte cheie: exploatare sexuală, trafic de ființe umane, trafic de copii, sclavie, prostituție, proxenetism, pornografie.*

## THEORETICAL-DOCTRINAL APPROACHES REGARDING THE LEGISLATION OF STATES THAT DIRECTLY INCRIMINATE THE FACTS OF SEXUAL EXPLOITATION OF PERSONS

**Iurie LARII**

*PhD, university professor*

**Oleg POHILĂ**

*PhD*

*Preventing and combating the phenomenon of sexual exploitation of human beings has become a global problem, to be solved by combining efforts and coordination of this activity throughout the world community, especially the law enforcement bodies of the states. Therefore, a similar activity carried out in the Republic of Moldova is impossible without taking into account the international experience in this field. It is, first of all, about studying and knowing the foreign legislation that regulates criminal liability for the sexual exploitation of persons.*

*Keywords: sexual exploitation, trafficking in human beings, child trafficking, slavery, prostitution, pimping, pornography.*

**Introducere.** Atât legislația unor țări, cât și normele dreptului internațional asociază exploatarea sexuală cu traficul de ființe umane. Din aceste considerente, răspunderea pentru exploatarea sexuală este prevăzută, în mare parte, în limitele răspunderii pentru traficul de ființe umane. Anume acest fapt a condiționat aria de investigație a problemei abordate în respectivul articol.

Studiul problematicii vizate în legislația penală a diferitor state demonstrează că acestea se divizează convențional în următoarele grupuri.

La primul grup se referă acele state în a căror legislație penală sunt evidențiate normele ce stabilesc răspundere pentru exploatarea sexuală, neavând o legătură directă cu alte categorii de infracțiuni. În același timp, este prevăzută răspunderea penală pentru comiterea infracțiunilor omogene – traficul de ființe umane, sclavia, comerțul cu sclavi (Franța, Israel, Spania, Suedia etc.).

Al doilea grup de state sunt cele care, conform legislației lor penale, răspunderea pentru exploatarea sexuală este stabilită în cadrul tra-



ficului de ființe umane și a comerțului cu sclavi. (Austria, Germania, Italia, Elveția, Olanda, Australia, SUA, Canada etc.).

La cel de al treilea grup se referă statele în a căror legislație penală nu este prevăzută răspunderea pentru exploatarea sexuală, această noțiune nefiind specificată direct în textul legii. Însă există norme ce stabilesc răspundere pentru infracțiunile omogene (traficul de ființe umane, sclavia, comerțul cu sclavi etc.), care au un caracter preventiv și contribuie la faptul ca persoanele ce au suferit în urma infracțiunilor prevăzute de lege să nu devină ulterior victime ale exploatării sexuale (Polonia, România, Federația Rusă, Turcia, San Marino, Norvegia, Japonia etc.).

**Conținut de bază.** În *Codul penal al Franței* [1], la compartimentul (secțiunea) cu privire la atentatele infracționale asupra libertății și demnității persoanelor este prevăzută pedeapsa pentru proxenetism, care constă în atragerea în practicarea prostituției, seducția sau recrutarea în scopul practicării prostituției ori influențarea persoanei în scop de a o impune să practice prostituția sau să continue această activitate (art. 225-5). De asemenea, legislația penală franceză conține norme ce stabilesc răspundere pentru o serie de infracțiuni, comiterea cărora poate favoriza exploatarea sexuală: sclavia (art. 212-1), obținerea unor servicii gratuite sau contra plată de la persoană, făcându-se abuz de vulnerabilitatea sau dependența acesteia (art. 225-13), impunerea unor condiții de muncă sau de trai persoanei, făcându-se abuz de vulnerabilitatea sau dependența ei, care sunt incompatibile cu demnitatea umană (art. 225-14).

În literatura juridică este menționat faptul că ultimele două norme penale stabilesc răspundere pentru diverse forme de sclavie [2, p. 268], deoarece, de fapt, este vorba despre starea de sclavie a persoanelor sau despre o situație similară acesteia [3, p. 43]. Prin urmare, legislația penală a Franței prevede răspundere penală nu doar pentru cazurile evidente de exploatare sexuală, ci și pentru cazurile neevidente de sclavie, deoarece aflarea persoanelor în astfel de condiții sporește considerabil riscul acestora de a deveni victime ale exploatării sexuale.

În actualul *Cod penal al Suediei* [4] norma ce stabilește răspundere pentru exploatarea sexuală a fost plasată în capitolul VI, „Infracțiuni cu caracter sexual”. Astfel, persoana care impune o

altă persoană să întrețină relații sexuale, făcându-se abuz de vulnerabilitatea și dependența ei, trebuie să fie condamnată pentru exploatare sexuală... (secțiunea 3). Secțiunea 4 este dedicată în mod special răspunderii penale pentru exploatarea sexuală a minorilor. Iar capitolul IV, „Infracțiuni împotriva libertății și securității sociale”, reglementează răspunderea penală a persoanei care răpește sau privează de libertate copilul sau oricare altă persoană cu scopul de a o impune la munci forțate (secțiunea 1). La fel sunt pedepsite și persoanele care răpesc sau dețin în captivitate alți oameni (secțiunea 2). În contextul ultimelor norme este prezentă ideea protejării persoanelor împotriva exploatării sexuale.

În *Codul penal al Spaniei* [5] este prevăzută răspunderea penală pentru cel care, folosind violența, intimidarea sau înșelăciunea ori abuzând de situația de superioritate sau profitând de vulnerabilitatea victimei, impune o persoană care a atins majoratul să exercite sau să mențină prostituția împotriva voinței sale... (pct. 1, art. 187). De asemenea, legislația spaniolă sancționează mai dur acțiunile celui care induce, promovează, favorizează sau facilitează prostituția unui minor sau a unei persoane cu handicap care necesită protecție specială, obține profituri din acesta sau exploatează în alt mod un minor sau o persoană cu dizabilități în aceste scopuri... (pct. 1, art. 188).

În *legislația penală a Israelului* [6] sunt prevăzute norme speciale care reglementează răspunderea penală pentru prostituție, acțiuni perverse și pornografie (Cap. 11). De fapt, în categoria unor astfel de infracțiuni nimeresc și acțiunile legate de exploatarea sexuală a femeilor și copiilor.

Începând cu anul 2000, Parlamentul Israelului a considerat că exploatarea sexuală trebuie încadrată într-o normă aparte, efectuând amendamentul 56 la art. 11 al legii penale. Astfel, conform § 203a, „Traficul de ființe umane în scop de prostituție”, comerțul cu oameni în scop de prostituție sau complicitatea în asemenea activitate se pedepsește cu închisoare până la șaisprezece ani. Prin urmare, vânzarea sau cumpărarea poate fi realizată sub formă bănească sau a altor servicii echivalente anumitor sume bănești, inclusiv sub forma unor servicii sau alte beneficii [7, p. 146].

*Codul penal al Germaniei* [8] conține un șir de norme în care este prevăzută răspunderea penală pentru infracțiunile legate de traficul fiin-



țelor umane în scopul exploatării sexuale. Astfel, capitolul XVIII, „Infracțiuni contra libertății persoanei” incriminează următoarele fapte: traficul de ființe umane în scop de exploatare sexuală (art. 232), traficul de ființe umane în scop de exploatare prin muncă (art. 233), acordarea de ajutor în traficul de ființe umane (art. 233a) și traficul de copii (art. 236). De asemenea, în capitolul XIII, „Infracțiuni contra autodeterminării sexuale”, legiuitorul german a incriminat, pe lângă infracțiunile cu caracter sexual, și cele legate de prostituție: exploatarea prostituției (art. 180a), controlul prostituției (art. 181a), implicarea minorilor în prostituție (art. 184f).

Prin urmare, se consideră destul de grav faptul exploatării sexuale în cazul în care infractorul aplică violența sau amenință cu aplicarea ei o altă persoană, impunându-i să se ocupe cu prostituția sau să continue această activitate; recrutează în mod fraudulos persoana sau, aplicând violența ori amenințând-o cu aplicarea ei, o transportă într-o țară străină pentru practicarea acțiunilor cu caracter sexual cu o terță persoană; impune persoana să tolereze în adresa sa acțiuni cu caracter sexual din partea altei persoane; recrutează persoana în scop de a obține profit, cunoscând despre situația precară a acesteia legată de aflarea ei într-o țară străină, impunându-i la acțiuni de prostituție sau la prelungirea unei astfel de activitate (art. 180a și 180b). Și mai gravă este considerată fapta legată de implicarea minorilor în prostituție, legiuitorul stabilind infractorilor o pedeapsă mai severă decât în cazul implicării în prostituție a persoanelor mature (art. 184f).

În Codul penal al Germaniei, după cum am menționat, este incriminat în mod direct traficul de ființe umane în scop de exploatare sexuală. Astfel, oricine exploatează situația sau vulnerabilitatea altei persoane care se află într-o țară străină pentru a o determina să se angajeze în prostituție sau să continue această activitate, să se angajeze în activități sexuale exploatare, cu sau în prezența infractorului sau a unei persoane terțe, sau să sufere acțiunile sexuale asupra propriei persoane sunt pasibile de închisoare de la șase luni la zece ani. De asemenea, orice persoană care învață o persoană sub vârsta de douăzeci și unu de ani să se angajeze sau să continue să se angajeze în prostituție sau în oricare dintre activitățile sexuale menționate mai sus va suporta aceeași pedeapsă (alin. (1), art.

232). La alin. (2) al art. 232 este stipulat faptul că tentativa comiterii acestei infracțiuni se pedepsește penal. Alineatul 3 al aceluiași articol agravează pedeapsa, dacă victima este un copil (art. 176(1)), infractorul agresează fizic victima sau o pune în pericol de moarte, infractorul săvârșește infracțiunea pe bază de comerț sau ca membru al unei grupări care are ca scop comiterea în continuare a acestor infracțiuni.

În articolul 236 din Codul penal al Germaniei, „Traficul de copii”, este stabilită răspundere penală persoanei care neglijează grav datoria de părinte, cea de grijă și de educație a copilului sub vârsta de optsprezece ani, transmitându-l altei persoane pentru o perioadă îndelungată de timp pentru o recompensă sau în scopul de a se îmbogăți sau de a îmbogăți o terță persoană (alin. (1), art. 236); care în mod ilegal ajută să se adopte un copil sub vârsta de optsprezece ani (pct. 1, alin. (2), art. 236) sau desfășoară activitatea de complicitate ce are ca scop ca o persoană terță să întrețină un copil sub optsprezece ani, acționând pentru o recompensă sau cu intenția de a se îmbogăți sau de a îmbogăți o altă persoană (pct. 2, alin. (2), art. 236).

La fel, în conformitate cu prevederile alin. (3) al art. 236 tentativa de infracțiune se pedepsește.

În calitate de semne calificate ale infracțiunii vizate sunt considerate cazurile când infractorul acționează în scop de profit, sub formă de îndeletnicire, sau este membru al unei grupări criminale care s-a constituit pentru trafic permanent de copii ori a altor acțiuni care pun în pericol dezvoltarea fizică și psihică a copilului (alin. (4), art. 236).

Din cele menționate rezultă că legislația penală a Germaniei presupune răspundere penală pentru toate cazurile traficului de copii în scopul exploatării sexuale, indiferent dacă au survenit sau nu unele urmări negative. Prin urmare, traficul de copii în scopul exploatării sexuale, la fel ca și favorizarea adopției ilegale a minorilor, se realizează de către vinovat „pentru îmbogățirea personală sau îmbogățirea unei terțe persoane”, „sub formă de îndeletnicire în scop de profit”, inclusiv prin punerea în pericol a sănătății fizice și psihice a copilului.

În conformitate cu prevederile *Codului penal al Olandei* [9], persoana este considerată vinovată de exploatarea sexuală (trafic de ființe umane



în scopul exploatării sexuale) dacă, printr-un act de violență sau o altă acțiune, prin abuz de putere sau înșelăciune impune o altă persoană să practice prostituția, sau întreprinde activități în circumstanțele sus-menționate care vor impune persoana să se ocupe cu prostituția, o recrutează, o ia cu sine sau răpește persoana în scopul impunerii ei să se ocupe cu prostituția într-o țară străină, impune minorul să se ocupe cu prostituția sau întreprinde orice activitate în privința acestei persoane care ar putea impune această persoană să se ocupe cu prostituția (alin. (1), art. 250).

La semnele calificative ale componenței de infracțiuni vizate se referă traficul de ființe umane în scopul exploatării sexuale săvârșit de una sau mai multe persoane în privința minorului care nu a atins încă vârsta de șaisprezece ani, dacă în urma actului de violență sau a altei acțiuni au fost cauzate vătămări corporale grave (alin. (2), art. 250).

Articolele 274-278 din Codul penal al Olandei sunt dedicate răspunderii penale pentru sclavie, unde, pe lângă subiectul general, mai este specificat și subiectul special al infracțiunii (căpitanul corabiei și membrul echipei navale).

Așadar, normele care stabilesc răspundere pentru traficul de ființe umane în scopul exploatării sexuale și pentru sclavie sunt plasate în diferite capitole ale Codului penal, după cum urmează: normele ce se referă la traficul de ființe umane în scopul exploatării sexuale (art. 250) se regăsesc în capitolul XIV, „Infracțiuni contra moralității publice”, iar normele care vizează sclavia (art. 274-278) sunt plasate în capitolul XVIII, „Infracțiuni contra libertății persoanei”. În această ordine de idei, legislația olandeză nu doar diferențiază componentele de infracțiuni menționate, dar subliniază și diferența dintre valorile încălcate, fiind vorba despre moralitatea publică și libertatea persoanei.

În *Codul penal al Australiei* [10], sclavia, exploatarea sexuală sau recrutarea prin minciună (art. 270) sunt plasate în capitolul „Infracțiuni contra umanității”. Astfel, legiuitorul acestei țări a reglementat problema exploatării sexuale alături de manifestările criminale globale, reieșind din pericolul social sporit și proporțiile alarmante ale acestor categorii de fapte infracționale. Considerăm că o asemenea abordare a problemei este corectă, meritând a fi un exemplu bun de urmat pentru legislația altor țări.

De asemenea, în legea penală a Australiei se

operează cu sintagma „exploatare sexuală forțată”, ca o varietate a acțiunilor criminale cu caracter sexual, care lipsește în codurile penale ale altor țări. Prin urmare, legea tratează această noțiune prin prisma situației unei persoane care presupune prestarea de servicii sexuale în urma violenței sau amenințărilor; totodată persoana nu are suficientă libertate pentru a înceta prestarea serviciilor sexuale sau pentru a părăsi locul sau sectorul unde prestează aceste servicii (art. 250.4).

În conformitate cu norma respectivă, prin noțiunea de prestare a serviciilor cu caracter sexual se subînțelege folosirea comercială sau demonstrarea corpului persoanei, care prestează acest serviciu în scopul satisfacerii poftelor sexuale a altor persoane. Prin noțiunea de amenințare în acest caz se are în vedere amenințarea cu aplicarea forței fizice asupra persoanei, amenințarea cu deportarea, precum și cu aplicarea altei acțiuni periculoase, dacă nu există circumstanțe certe pentru astfel de pericol în legătură cu prestarea de către persoană a serviciilor cu caracter sexual.

Conform prevederilor art. 270.7, „Recrutarea prin înșelăciune a persoanei pentru prestarea serviciilor cu caracter sexual”, la răspundere penală este trasă persoana care încurajează o altă persoană să intre într-un angajament de prestare a serviciilor cu caracter sexual, înșelându-o în privința faptului că respectivul angajament presupune oferirea serviciilor cu caracter sexual.

Săvârșirea de către infractor a acțiunilor sus-menționate în privința persoanei care nu a atins vârsta de optsprezece ani reprezintă un semn calificativ al componenței de infracțiune analizată (art. 270.8).

În capitolul IV din *Codul penal al Republicii Populare Chineze* [11], „Infracțiuni contra drepturilor cetățenilor la viață și la drepturile democratice”, sunt amplasate articolele dedicate vânzării-cumpărării femeilor și copiilor, precum și impunerea acestora să se prostitueze. Tot aici este și norma care stabilește răspundere pentru răpirea femeilor și a copiilor în scopul vânzării lor, prin care se are în vedere orice acțiune comisă în privința acestora legată de răpirea prin înșelăciune, capturare, vindere sau cumpărare, transmiterea femeii sau a copilului, precum și complicitatea la aceasta (alin.(8), art. 240).

Legiuitorul chinez abordează destul de minuțios problema răspunderii pentru comiterea in-



fracțiunilor menționate în prezența circumstanțelor agravante, fiind vorba despre: conducerea unui grup care se ocupă de răpirea femeilor și copiilor în scopuri comerciale; dacă numărul victimelor este mai mare de trei; ultragierea femeii; impunerea femeii răpite, prin amenințări sau convingeri, să practice prostituția sau vinderea acesteia unei terțe persoane, care o va impune ulterior să practice prostituția; răpirea femeilor și copiilor în scop de a-i trafica prin amenințări, violență sau prin folosirea unor substanțe psihotrope (narcotice); răpirea unui nou-născut în scop de a-l trafica; cauzarea vătămarilor sau comiterea unor acțiuni care au dus la moartea femeilor și copiilor răpiți sau a rudelor acestora; traficul de femei și copii peste hotare (art. 240). Cea mai aspră pedeapsă pentru astfel de infracțiuni este pedeapsa cu moartea și confiscarea averii.

În comparație cu legislația penală a Republicii Moldova, cea chineză evidențiază separat norma care stabilește răspundere pentru răpirea nou născuților în scop de trafic, precum și a femeilor și copiilor în diferite circumstanțe agravante, prevăzând pentru aceasta o pedeapsă maximă (pedeapsa cu moartea).

În *Codul penal al Austriei* [12] răspunderea penală pentru exploatarea sexuală este prevăzută în articolul ce se referă la traficul de ființe umane, plasat în capitolul „Infracțiuni contra moralității”. Astfel, conform prevederilor art. 217, „Traficul de ființe umane”, răspunderii penale este supusă persoana care transportă o altă persoană, chiar dacă aceasta practică deja prostituția, pentru concubinaj sexual în alt stat... (alin. (1), art. 217); care convinge persoana să practice prostituția în alt stat, înșelând-o în privința intenției sale; impune persoana să practice astfel de activitate pe teritoriul altui stat, folosind forța sau amenințând cu aplicarea ei; transportă victima pe teritoriul altui stat, prin aplicarea violenței sau înșelând-o în privința intențiilor sale reale... (alin. (2), art. 217). În art. 104 este prevăzută răspunderea penală pentru cei care comit infracțiuni legate de sclavie.

În anul 2004 au fost aprobate și puse în aplicare unele amendamente legislative la art. 104a, legate de răspunderea penală pentru comiterea următoarelor acțiuni: recrutarea, adăpostirea, primirea, transportarea, oferta de a transmite sau transmiterea altui om în scopul exploatării sexuale, exploatării prin muncă sau prelevării organelor

victimei, prin inducerea în eroare a acesteia, prin abuz de putere, profitând de boala psihică a victimei, starea neajutorată a sa, intimidarea, oferirea sau primirea unor beneficii pentru transmiterea victimei unei alte persoane [13, p. 37]. Ca semne calificative ale infracțiunii analizate sunt considerate: aplicarea violenței sau a amenințărilor cu aplicarea violenței, comiterea acțiunilor susmenționate în privința minorului, de către o grupare criminală, cu aplicarea violenței deosebit de periculoase, punerea în pericol a vieții victimei, cauzarea unor daune grave sănătății victimei.

În redacția actuală a *Codului penal al Italiei* [14, 249 p.], la capitolul III, „Infracțiuni contra libertății persoanei”, este incriminată infracțiunea de sclavie.

Parlamentul italian a adoptat în anul 2003 o nouă lege cu privire la măsurile de contracarare a traficului de ființe umane, efectuând, în acest context, anumite modificări ale art. 600-602 din Codul penal. Astfel, în art. 601, „Traficul de ființe umane”, este prevăzut faptul că orice persoană care se ocupă cu traficul de ființe umane, în condițiile stipulate la art. 600, sau în scopul comiterii infracțiunilor specificate în primul punct al aceluiași articol, determină persoana prin înșelăciune sau o impune prin violență, amenințări, abuz de putere, sau, folosindu-se de superioritatea sa fizică sau psihică asupra acestei persoane, abuzând de faptul că aceasta se află într-o stare dificilă, sau prin darea unor promisiuni, acordarea sumelor bănești ori a altor beneficii celor care au influență asupra persoanei date, transportează persoana pe teritoriul statului, îi asigură șederea sau ieșirea de pe teritoriul statului, se pedepsesc cu închisoare pe un termen de la 8 la 20 de ani. Termenul sentinței se majorează de la o treime până la jumătate din termen, dacă faptele menționate în primul punct se referă la persoanele minore care nu au împlinit vârsta de optsprezece ani sau dacă au ca scop exploatarea lor prin prostituție ori extirparea de organe de la persoană [15, p. 36].

În conformitate cu art. 196, „Traficul de ființe umane”, din capitolul V, „Acțiuni infracționale contra integrității sexuale”, al *Codului penal al Elveției* [16, p. 73-75], răspunderii penale este supusă persoana care realizează traficul de persoane, contribuind prin complicitate la înfăptuirea acțiunilor de desfrâu din partea altei persoane (alin. (1)), precum și persoana care creează struc-



turi specializate pentru traficul de ființe umane (alin. (2)).

*Codul penal al Coreei de Sud* [17], în capitolul XXXI, „Infrațiuni legate de răpirea persoanelor”, este prevăzută răspunderea penală pentru răpirea omului și traficul acestuia în scop de obținere a profitului (art. 228). Astfel, respectiva normă penală incriminează fapta persoanei care, aplicând forța sau prin înșelăciune, răpește o altă persoană în scopul implicării ei în acțiuni cu caracter sexual pentru a obține profit..., sau care realizează traficul de femei pentru prostituție (alin. (1)-(2), art. 228). Din punctul nostru de vedere, aici se evidențiază problema abordării normative a răspunderii la nivelul unei singure norme pentru mai multe fapte penale, și anume răspunderea pentru viol, conjugată cu răpirea simplă și răpirea în scopul exploatării sexuale.

Prezintă interes legislația cu privire la contracararea exploatării sexuale și a traficului de ființe umane în țările cu sistem de drept anglo-saxon, care la fel se evidențiază prin abordarea răspunderii penale pentru exploatarea sexuală în limitele traficului de persoane.

Așadar, în *Legea SUA „Cu privire la protecția victimelor violenței și a traficului de ființe umane”*, § 920b, art. 120b, „Traficul de ființe umane în scopul obținerii unor servicii sau prestarea unei munci”, se menționează că pedepsei este supusă orice persoană care recrutează, adăpostește, transportă, pune la dispoziție sau primește pe orice cale o altă persoană în scopul obținerii unor servicii sau prestarea unei munci: (1) prin amenințări sau cauzarea unor daune grave a sănătății, sau (2) prin impunerea unor planuri, scheme ori comportamente care induc persoana în eroare și o conving de faptul că, în cazul în care nu va oferi o astfel de muncă sau serviciu, atunci ei sau altei persoane i se vor cauza prejudicii grave, sau (3) prin diferite amenințări...” [18].

În Programul Organizației Națiunilor Unite privind măsurile de combatere a traficului de ființe umane [18] sunt oferite extrasele din *Codul SUA*, cu amendamentele Legii menționate referitoare la protecția victimelor violenței și a traficului de persoane.

Astfel, art. 1591, „Traficul de copii în scopul exploatării sexuale”, constă în comiterea acestei infrațiuni în privința minorilor cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani, prin aplicarea forței, înșelă-

ciunii sau constrângerii, care atrage după sine pedeapsa cu închisoare pe un termen de 20 de ani. În cazul în care traficul s-a efectuat în privința unui minor care nu a atins vârsta de 14 ani, persoana vinovată poate fi condamnată la detenție pentru orice termen sau pe viață.

Articolul 1590, „Traficul de ființe umane legat de impunerea forțată a unei datorii sau obligații, a sclaviei sau a unei munci involuntare” incriminează următoarele acțiuni: recrutarea, adăpostirea, transportarea, obținerea prin orice mijloace a persoanei pentru prestarea unei munci sau acordarea unor servicii, care se pedepsesc cu amendă, conform prevederilor acestui articol, cu închisoare pe un termen nu mai mare de 20 de ani sau cu ambele.

În afară de aceasta, în Programul menționat al ONU este subliniat faptul că în lege este specificată diferența dintre traficul de ființe umane în scopul exploatării sexuale și alte forme ale traficului de persoane. Prin urmare, traficul de ființe umane în scopul exploatării sexuale este considerat infracțiune doar dacă se comite prin violență, înșelăciune, constrângere sau dacă victima este o persoană minoră (în ultimul caz nu are importanță dacă a fost aplicată violență, înșelăciunea sau constrângerea). Atunci când traficul de ființe umane în scopul exploatării sexuale este însoțit de impunerea unor datorii sau obligații, sclavie sau muncă forțată, de asemenea, va fi considerat infracțiune.

**Concluzii.** Alături de noțiunile tradiționale, cum ar fi „exploatarea sexuală”, „traficul de ființe umane”, „comerțul cu sclavi” etc., în legislația străină au fost propuse și alte definiții: „serviciul sexual forțat” (Australia), „servicii sexuale” (Australia), „acțiuni de desfrâu” (Israel). În acest context, pot fi identificate trei tipuri de abordări ce vizează reglementarea legislativă a normelor care stabilesc răspundere pentru exploatarea sexuală: 1) legislația penală a țărilor în care sunt prevăzute norme speciale ce prevăd răspundere pentru orice tip de exploatare sexuală; 2) legislația penală a țărilor în care exploatarea sexuală se asociază cu traficul de ființe umane, inclusiv traficul de sclavi, fiind considerată una din scopurile de bază în limitele componentei traficului de persoane; 3) legislația penală a țărilor în care lipsesc normele care stabilesc răspundere pentru exploatarea sexuală, acestea având doar norme cu caracter preventiv care



prevăd răspundere pentru infracțiunile aferente (traficul de ființe umane, sclavia etc.).

Practic, legislația penală a tuturor statelor definește exploatarea sexuală a ființelor umane ca faptă care atentează la valorile sociale fundamentale, recunoscute la nivel comunitar drept patrimoniu umanitar al omenirii: drepturile și libertățile inalienabile ale persoanelor, liniștea și securitatea publică, valorile familiei, dezvoltarea normală a tinerei generații etc.

De regulă, codurile penale ale diferitor țări formulează în mod diferit dispozițiile articolelor care prevăd răspundere pentru exploatarea sexuală. Deosebit este și gradul de diferențiere a respectivelor componente de infracțiuni, inclusiv formularea concretă a acestora. În opinia noastră, mai eficiente sunt modelele de norme în care sunt prezentate listele desfășurate ale varietăților de infracțiuni cu conținut de exploatare sexuală,

care dezvăluie noțiunile și termenii ce se regăsesc în textul legii.

Este important de vorbit și despre noțiunile de bază utilizate în lege, precum și despre limitele obiectului protejat ce rezultă din aceste noțiuni. Conform respectivului criteriu, codurile penale se divizează în două categorii: 1) unele stabilesc răspundere pentru exploatarea sexuală a femeilor și copiilor; 2) altele, în cazuri similare, protejează persoanele în general.

În ultimul deceniu, limitele subiectului cercetat s-au extins considerabil. În acest sens, se constată tot mai frecvent că sunt supuse exploatarea sexuală nu doar fetele și femeile, ci și băieții sau bărbații. Iată de ce formularea generalizatoare nu reflectă doar realitatea existentă, ci permite tragerea la răspundere penală a persoanelor vinovate de exploatarea sexuală exprimată în diverse forme.

### Referințe bibliografice

- Code Pénal (Partie Législative). Disponibil: <http://admi.net/code/index-CPENALLL.html>
- Уголовное право зарубежных государств. Особенная часть: учебное пособие. Под ред. КОЗОЧКИНА И.Д. Москва: Издательский дом «Камерон», 2004. 528 с. ISBN 5-9594-0006-5.
- ЖИНКИН А.А. Торговля людьми и использование рабского труда: проблемы квалификации и соотношение со смежными составами преступлений: Дис. ... канд. юрид. наук. Краснодар, 2005. 192 с.
- The Swedish Penal Code. Disponibil: <http://www.government.se/contentassets/5315d27076c942019828d6c36521696e/swedish-penal-code.pdf>
- Ley Organica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal. Disponibil: [http://noticias.juridicas.com/base\\_datos/Penal/lo10-1995.html](http://noticias.juridicas.com/base_datos/Penal/lo10-1995.html)
- Закон об уголовном праве Израиля. Науч. ред. МАЦНЕВ Н.И. Пер. с иврита и предисл. ДОРФМАНА М. Санкт-Петербург: Юридический центр Пресс, 2005. 412 с. ISBN 5942014159.
- Противодействие торговле людьми и использованию рабского труда: научно-практическое пособие. Под общ. ред. ПИИ-КЕВИЧА Т.В. Ставрополь: СФ КрУ МВД России, 2008. 302 с.
- German Criminal Code. Translation of the German Criminal Code provided by Prof. Dr. BOHLANDER, Michael. The translation includes the amendment(s) to the Act by Article 6(18) of the Law of 10.10.2013 (Federal Law Gazette I p 3799). Disponibil: [https://www.gesetze-im-internet.de/englisch\\_stgb/index.html#gl\\_p0595](https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/index.html#gl_p0595)
- Criminal Code of the Kingdom of Netherlands (1881, amended 2012) (English version). Disponibil: <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes/country/12>
- Australian Criminal Code Act, No. 12, 1995 (Includes amendments up to July 1, 2017). Disponibil: <https://www.legislation.gov.au/Details/C2017C00235>
- Уголовный кодекс Китайской Народной Республики. Принят на 5-й сессии Всекитайского собрания народных представителей шестого созыва 14 марта 1997 г.



- Disponibil: <http://ru.china-embassy.org/rus/zfhz/zgflyd/t1330730.htm>
12. Strafgesetzbuch fur die Republik Osterreich, Fassung vom 17.07.2014. Disponibil: [https://www.unodc.org/cld/document/aut/1974/austrian\\_penal\\_code\\_2014.html](https://www.unodc.org/cld/document/aut/1974/austrian_penal_code_2014.html)
  13. ГРОМОВ С.В. Уголовно-правовая характеристика торговли людьми и использования рабского труда: Дисс. ... канд. юрид. наук. Москва, 2006. 155 с.
  14. The Italian Penal Code. Translated by WISE Edward M. in collaboration with MAITLIN Allen. Littleton. Colo: F.B. Rothman, 1978. 249 p. ISBN 0837700434.
  15. Toolkit to Combat Trafficking in Persons – Global Programme against trafficking in human beings. New York, United Nations publication, 2006. 250 p. ISBN 92-1-133751-8. Disponibil: <https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/HT-toolkit-en.pdf>
  16. Уголовный кодекс Швейцарии. Пер. с нем. и предисл. СЕРЕБРЕННИКОВОЙ А.В. Москва: Зерцало-М, 2001. 138 с.
  17. Criminal Code (South Korea). Disponibil: <http://www.refworld.org/docid/3f49e3ed4.html>
  18. Victims of Trafficking and Violence Protection Act of 2000. Disponibil: <https://www.state.gov/j/tip/laws/61124.htm>
- 
- 

**Despre autori****Iurie LARII,**

*doctor în drept, profesor universitar  
Prorector pentru știință, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova  
E-mail: iulari72@gmail.com*

**Oleg POHILĂ,**

*doctor în drept  
E-mail: oleg.pohila@gmail.com*